

Jaarbericht GGD Hollands Noorden 2014

Algemeen

Algemeen

2014 was in alle opzichten weer een dynamisch jaar voor GGD Hollands Noorden (GGD). De impact van de komende decentralisaties in het sociaal domein bij de gemeenten werd steeds zichtbaarder.

Daarmee werd voor GGD ook een belangrijke spagaat zichtbaar. Aan de ene kant op NHN-niveau voor gemeenten diensten verlenen waarmee de uitvoering van de wet Publieke Gezondheid werd gewaarborgd, aan de andere kant op lokaal niveau meebewegen met de differentiatie die ontstond door keuzes van gemeenten. Door de GGD werd op lokaal niveau intensief meegesproken over de inrichting van het sociaal domein en de wijze waarop de GGD daarin meebeweegt. In dit verband is binnen de GGD een traject ingezet naar meer zelfsturing door medewerkers, zodat zij flexibel in kunnen spelen op de 'couleur locale'. Dit proces wordt in 2015 en volgende jaren voortgezet.

De ontwikkeling van 'Veilig Thuis' het meldpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld springt in het oog als één van de belangrijkste ontwikkelingen. Door verandering in wetgeving moest in 2014 een integratie worden voorbereid van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en de drie steunpunten Huiselijk Geweld in NHN. Door een enorme inspanning van veel medewerkers van de GGD en de betrokken ketenpartners is het gelukt om per 1-1-2015 te voldoen aan de wettelijke eisen. De verdere ontwikkeling zal in 2015 en daarna ter hand worden genomen.

De verkiezingen in 2014 bij gemeenten, nieuwe raadsleden en een deels nieuw bestuur betekende ook weer investeren in bekendheid van GGD en haar taken. Het nieuwe dagelijks bestuur heeft een aantal

piketpalen geslagen langs welke de GGD de komende jaren verder zal innoveren en haar positie versterken.

In 2014 zijn grote inspanningen gedaan om in de bedrijfsvoering de fundamenten te leggen voor de doorontwikkeling van GGD. Een betrouwbare en veilige informatie-infrastructuur is belangrijk voor de ontwikkeling naar meer zelfsturing en nog betere interne sturing op de verschillende producten en de verantwoording daarover. Door de implementatie van een geïntegreerd software systeem is belangrijke efficiencywinst geboekt.

De verdere digitalisering van de GGD, ook de komende jaren, staat in het teken van nog betere klantgerichtheid. Momenteel wordt, samen met andere GGD'en, hard gewerkt aan het ontwerpen van digitale GGD-dossiers. Uiteindelijk is het de bedoeling dat inwoners van ons werkgebied, via het klantportaal, toegang krijgen en inzage hebben in hun eigen dossier, zelf afspraken kunnen regelen op door henzelf gewenste locaties en tijdstippen voor alle diensten die de GGD levert.

De voorbereiding op het betrekken van het nieuwe hoofdkantoor in het eerste kwartaal van 2015, samen met de Veiligheidsregio, vereiste een zeer intensieve inzet van medewerkers uit de bedrijfsvoering van de GGD. Overigens leiden alle verhuisbewegingen tot vermindering van het aantal GGD-locaties en daarmee tot vermindering van de huisvestingslasten. Ook hierbij speelt klantgerichtheid, in de vorm van bereikbaarheid, een belangrijke rol.

Programma JEUGD

Per 2015 wordt de samenstelling van het wettelijke basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) gewijzigd. In 2014 zijn diverse werkgroepen gestart om de mogelijkheden van flexibilisering te onderzoeken. De JGZ moet een nieuwe balans creëren tussen een kwalitatief goed basisaanbod voor alle kinderen en meer tijd en ruimte voor vragen van ouders, kinderen en jeugdigen. Daarmee komt de JGZ nog meer tegemoet aan verwachtingen en behoeften van ouders en jongeren.

De initiatieven die voortkomen uit de werkgroepen staan in nauw verband met de ontwikkelingen in het sociaal domein en de samenwerking met de wijkteams.

De samenwerking van de JGZ met de wijk-gebiedsteams is in de gemeenten verschillend georganiseerd en is mede afhankelijk van het doel en de samenstelling van het betreffende wijkteam. In 2014 zijn in een regionale projectgroep afspraken gemaakt over het rechtstreeks verwijzen door de jeugdarts, wat in 2015 wordt geïmplementeerd.

In het hele werkgebied is bij ruim 13.000 VO-leerlingen de Elektronische Monitor Voortgezet Onderwijs (Emovo) afgenomen. Dit is een digitale vragenlijst die na invulling door de leerling individueel advies biedt en de mogelijkheid een persoonlijk consult aan te vragen. Iedere VO-school heeft een vaste jeugdverpleegkundige als contactpersoon gekregen die regelmatig op de locatie(s) aanwezig is. Via de website JouwGGD.nl is het nu mogelijk om met een jeugdarts of jeugdverpleegkundige te chatten, een mogelijkheid waarvan in afgelopen jaar in toenemende mate gebruik is gemaakt.

Zowel aan het basis- als voortgezet onderwijs is door jeugdverpleegkundigen ondersteuning geboden bij de implementatie en doorontwikkeling van de Gezonde School-methode. Bij deze methode wordt via een integrale aanpak gewerkt aan gezondheidsbevordering onder leerlingen.

Programma INFECTIEZIEKTEBESTRIJDING

De afdeling heeft in 2014 voor de aanpak van infectieziektebestrijding de complimenten gekregen van de Inspectie voor de Gezondheidszorg. De afdeling behoort tot de best presterende in Nederland.

Het afdelingsonderdeel Seksuele Gezondheid heeft als taken preventie en curatie van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's), bevordering van seksuele gezondheid onder jongeren tot en met 24 jaar (Sense) en prostitutiezorg. Er zijn wekelijks tien Soa/Sense-sprekuren gehouden, verspreid over Alkmaar, Den Helder en Hoorn.

In Noord-Holland/Flevoland zijn in de loop van 2014 vijf GGD'en hetzelfde softwarepakket voor de bestrijding van soa's gaan gebruiken.

De uitwisseling van gegevens tussen het softwarepakket en het Amsterdamse Streeklaboratorium verloopt nu automatisch, waardoor de dienstverlening door het afdelingsonderdeel 'Seksuele Gezondheid' sneller en kwalitatief beter verloopt. In 2014 hebben iets meer dan 3.000 cliënten de GGD soa-poli bezocht.

De GGD heeft in de regio een hoog vindpercentage aan soa's. Bij ongeveer één op de vijf cliënten vindt de GGD een soa, landelijk is die verhouding ongeveer 1 op 7. Het verschil in vindpercentage komt vooral door het scherpe toelatingsbeleid van de GGD voor de poli.

In 2014 is de afdeling gestart met soa-thuistesten, wat een succes is gebleken. Er zijn aanwijzingen dat, door het scherpe toelatingsbeleid, afgewezen cliënten hun toevlucht zoeken tot de thuistest.

Programma KWETSBARE BURGER

Voor de meest kwetsbare mensen in onze samenleving is er de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). De OGGZ voert, door middel van Teams Vangnet & Advies, activiteiten uit op het gebied van de openbare geestelijke volksgezondheid voor personen die niet zelfstandig of vrijwillig van de voorzieningen gebruik willen of kunnen maken.

De operationele uitvoering van de OGGZ is afgestemd op de lokale/regionale situatie, waarbij veel aandacht voor de afstemming met wijkteams. In 2014 is door instellingen betrokken bij de hulpverlening aan en ondersteuning van kwetsbare burgers een regionale (NHN) visie ondertekend die een stevige basis vormt voor het uitbouwen van de samenwerking. De doelen zijn om zoveel mogelijk te voorkomen dat problematiek verergert en om de hulpverlening onderling af te stemmen waarmee wordt bereikt dat oplossingen sneller gerealiseerd worden.

Op casuïstiekniveau vinden in het gehele werkgebied overleggen plaats. Individuele burgers, gemeenten, politie en andere ketenpartners weten de weg naar het team Vangnet & Advies te vinden. Er is veelvuldig contact met woningbouwverenigingen om huisuitzettingen te voorkomen en er wordt opgeschaald naar het Veiligheidshuis waar nodig.

De Veiligheidshuizen van Alkmaar, Den Helder en Hoorn zijn gefuseerd tot 1 Veiligheidshuis dat is ondergebracht bij de Veiligheidsregio. De GGD is vaste deelnemer aan dit samenwerkingsverband. Regelmatig vindt overleg plaats over multiprobleem gezinnen. Bij deze ernstige problematiek is meer nodig dan zorg of straf.

Goede afstemming is noodzakelijk om escalatie te voorkomen. Dit heeft geleid tot het gezamenlijk uitzetten van zorgtrajecten, onder meer met behulp van de methode 1Gezin1Plan.

De jaarlijkse toename en afhandeling van de OGGZ-meldingen blijft zowel bij GGD, Politie als gemeente een aandachtspunt. Afstemming/samenwerking tussen het team Vangnet & Advies van de GGD en de in 2015 gestarte wijk- gebiedsteams is belangrijk.

Onderdeel van het programma 'Kwetsbare Burger' is het Prostitutiegezondheidscentrum GGD Zevenhuizen in Alkmaar.

De GGD heeft in 2014 zowel soa-zorg als maatschappelijke ondersteuning ingezet bij vragen van prostituees. Na een lange aanloopperiode is in 2014 de taalles (Nederlands) voor prostituees gestart. Dit bleek duidelijk in een behoefte te voorzien. Door de taalles wordt de weerbaarheid van de deelnemende vrouwen verhoogd, vooral in die situaties waarin de vrouwen met vormen van dwang te maken hebben en voor vrouwen die hun weg binnen de Nederlandse overheid niet kunnen vinden. Spijtig genoeg ontbreekt het aan voldoende middelen om deze cursussen voort te zetten.

De GGD streeft ernaar om met andere partijen de zorg voor prostituees en escort verder te ontwikkelen. Zo heeft de afdeling Seksuele Gezondheid meegewerkt aan een provinciaal uitgevoerd veldonderzoek 'Van Seks-sites naar Spreekkamer'. In het onderzoek is nagegaan op welke wijze inzet van nieuwe media kan helpen bij het opsporen van en contact leggen met sekswerkers die niet achter ramen werken. Het onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat contact zoeken via nieuwe media zeker mogelijkheden biedt. Er wordt verder onderzoek gedaan en er verschijnt binnenkort een digitaal handboek voor de GGD'en die op dit pad verder willen gaan.

De GGD voert ook taken uit in kader van Periodiek gezondheidsonderzoek Asielzoekers in haar werkgebied (in opdracht van GGD NL als hoofdaannemer). Voor 2014 is een nieuw tweejarig contract afgesloten voor de zorg aan asielzoekers.

De mondiale ontwikkelingen hebben in het werkgebied van GGD HN geleid tot een toename van het aantal asielzoekers, waardoor de opvangcapaciteit van de centra moest worden uitgebreid. Naast de bestaande locaties in Alkmaar en Den Helder is een tijdelijke opvanglocatie in Bergen geopend en zijn asielzoekers opgevangen in de Maaskampkazerne in Den Helder. De toename van asielzoekers heeft geleid tot uitbreiding van het JGZ-team dat op de centra werkzaam is. Ook in 2015 zullen de verwachte mondiale ontwikkelingen hierin de nodige flexibiliteit vragen.

Programma ONDERZOEK, BELEID EN PREVENTIE

Vanuit het programma Onderzoek, Beleid en Preventie zijn samenwerkingsafspraken ten aanzien van het Preventieprogramma Noord-Holland Noord gemaakt (ZONH, Omring, GGZ, GGD, Sportservice en Wonen Plus) en is een startdocument getekend.

Daarnaast is, in nauwe samenwerking met gemeenten, het visiedocument 'Lekker leven doe je Samen' (alle gemeenten, GGD, Holland Health, GGZ, Het Grote Oost) tot stand gekomen.

Heel positief verlopen de inspanningen om de intersectorale aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) breed in te zetten. JOGG is een bewezen effectieve aanpak om de stijging van overgewicht bij jongeren om te zetten in een daling. Voldoende bewegen en gezonder eten wordt de norm. JOGG wordt in de gemeenten Alkmaar, Heerhugowaard en Schagen toegepast en andere gemeenten hebben hun interesse in de aanpak kenbaar gemaakt.

In 2015 staat de presentatie van de landelijke nota gezondheidsbeleid gepland. Hiermee start een nieuwe cyclus gemeentelijke gezondheidsbeleid. De GGD ondersteunt gemeenten hierbij door middel van onderzoek, beleid en preventie. Er wordt uitgegaan van de nieuwe definitie van gezondheid: 'Het vermogen zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven'.

Vanuit het programma 'In control of alcohol & drugs' in Noord-Holland Noord zijn in 2014 verschillende activiteiten uitgevoerd, zoals theatervoorstellingen in het voortgezet onderwijs. De regie van dit programma ligt bij de GGD en het Programmabureau Integrale Veiligheid van de politie.

Een opsomming van enkele behaalde resultaten

	2013	2014
Nieuwe meldingen infectieziekten	180	238
Besmettingsaccidenten	88	105
Nieuwe personen in zorg met TBC	52	61
Patiëntencontacten TBC door arts	150	104
Patiëntencontacten TBC door verpleegkundigen	452	311
Consulten Soa-spreekuur	2.943	3.390
Aantal gevonden soa's	580	644
Inspecties/hygiënezorg activiteiten	237	304
Inspecties bedrijven	200	65
Klanten reizigersadvisering	12.596	12.840
Aantal meldingen milieuvragen	152	136
Aantal OGGZ-meldingen	1.702	1.626
Lijkschouw	661	701 (waarvan 308 euthanasie)
Aantal gedetineerden consulten	1.768	2.535
Forensisch onderzoek justitie	177	186
Aantal deelnemers ouderen/ volwassenenonderzoek	15.000	n.v.t.
Aantal deelnemers Emovo	12.000	13.000
Deelnemende gezonde basisscholen	13	7 (nieuwe deelnemende scholen)
Deelnemende gezonde scholen VO	12	6 (nieuwe deelnemende scholen)
Deelnemers prenatale voorlichting	2.443	2.340
Hieprikscreeningen	5.320	5.500
Aantal kinderen in zorg 0-19 jaar	158.550	155.778
Aantal geconstateerde lichamelijke afwijkingen	10.000	10.392
Aantal verwijzingen jeugdgezondheidszorg	8.000	6.651

COLOFON:

GGD Hollands Noorden

Postbus 9276, 1800 GG ALKMAAR

www.ggdhollandsnoorden.nl

April 2015